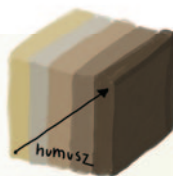

16. Ha megteheted, áss egy 20 × 20 × 20 cm széles és mély gödröt az ágyás talajába! Találtál a kiásott földben földigilisztát? Ha igen, mennyit? Ha szárazság van, a gödör falán kereshetsz gilisztajáratokat is! (5–10 mm széles, kerek járatok, sokszor függőlegesen)

< 3 4 <

A földigiliszták jelenléte biztosíték arra, hogy élő a talaj. Minél több földigilisztát találtál, annál több egyéb talajlakó élőlény is jól érzi magát a földben.

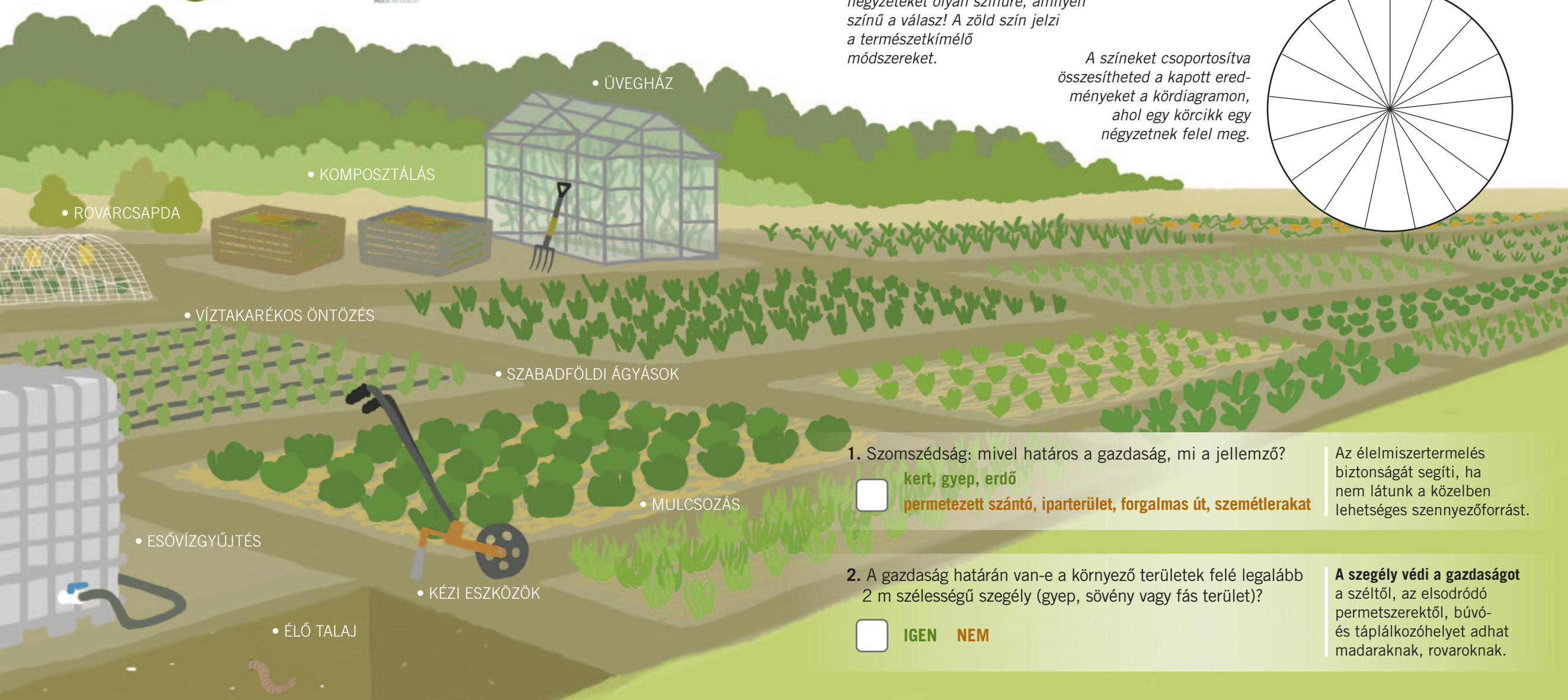
17. Milyen színű a kiásott föld?

sötétbarna vagy fekete
sárga, szürke vagy világosbarna

A talaj színe annak humusz-tartalmára utal: **minél sötétebb**, annál több benne a humusz, azaz **annál termékenyebb**.

Írta: Rezneki Rita
Grafika: Kiss Maja

Zöld-teszt

a természetkímélő gazdálkodásról

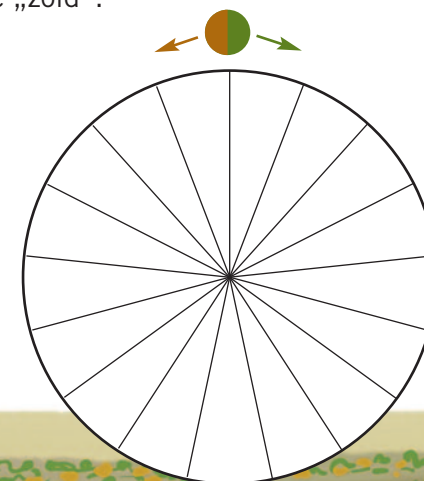
ZÖLDSÉGGKERTÉSZETEKBE

Szép piros paradicsom, roppanós zöldborsó, napsárga paprika, zsenge salátalevelek. Örülünk, ha az asztalunkra kerülnek! De vajon hol és miként termesztik ezeket?

Vannak gazdálkodók, akik a természetes folyamatokat hívják segítségül a zöldségek termesztéséhez. Náluk a földigiliszták is földművesek, a növényi hulladék pedig fontos tápanyagforrás. Ha meglátogatsz egy zöldségkertészetet, a kérdéseket megválaszolva magad is meg tudod majd mondani, hogy az mennyire „zöld”.

Színezd ki a kérdésekhez tartozó négyzeteket olyan színűre, amilyen színű a válasz! A zöld szín jelzi a természetkímélő módszereket.

A színeket csoportosítva összesítheted a kapott eredményeket a kördiagramon, ahol egy körcikkek egy négyzetnek felel meg.

1. Szomszédság: mivel határos a gazdaság, mi a jellemző?

kert, gyeperdő
permetezett szántó, iparterület, forgalmas út, személtlerakat

Az élelmiszertermelés biztonságát segíti, ha nem látunk a közelben lehetséges szennyezőforrást.

2. A gazdaság határán van-e a környező területek felé legalább 2 m szélességű szegély (gyeper, sövény vagy fás terület)?

IGEN NEM

A szegély védi a gazdaságot a szél-től, az elsodródó permetszerektől, búvó- és táplálkozóhelyet adhat madaraknak, rovaroknak.

3. Talajban termesztik a növényeket?

IGEN NEM

Zöldségeket talaj nélkül is lehet termesztetni (pl. tápoldatban), de az mesterséges közeg, nem természetes.

4. Mekkora egy átlagos ágyás?

< 30–100 m² 100 m² <

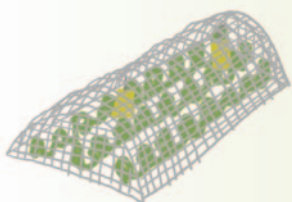
Mekkora 30 m²? Hogy kell elképzelni? Ha szeretnéd lemérni, kilépheted egy 15 x 2 m-es téglalap oldalait, egy lépésed leméréséhez pedig használhatod a lap szélén lévő centit.

5. Hányféle növényt termesztenek a gazdaságban?

< 8 9 <

A termesztett növények sokfélesége **változatosabb táplálkozás**hoz segít hozzá, emellett a gazdaságban a talajt is máshogy használják: máskor, máshogy művelik, öntözik, vetik be és aratják, ezáltal **a talajlakó élőlények többféle élettérhez jutnak, a termesztett növények pedig ellenállóbbak lesznek.**

6. Látsz-e rovarhálóval letakart ágyásokat, amelyekben ragadós sárga lapokat függesztettek fel a kártevő rovarok megfogására?

IGEN NEM

Ha ilyen eszközöket látsz, akkor a gazdaságban valószínűleg igyekeznek **ökológiai módszerek** szerint gazdálkodni, **a növényvédőszer minimalizálásával.**

7. Látsz-e valamilyen talajmegtápláló eszközt? Ha igen, akkor ezek kézi szerszámok vagy nagyobb gépek?

kézi eszközök gépi eszközök

A kézi eszközökkel (pl. ásóvilla, tolikapa) **kisebb talajbolygatást** okoznak a művelés során, mint a gépekkel (pl. kapálógép vagy kistraktorra kötött eszközök), ami **a talajélet számára kedvező.**

8. Melyik öntözési módszer a jellemző?

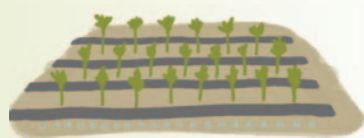
szántóföldi nagyberendezések
fóliasátrak esőztető öntözése

(a fóliasátrak felülről történő belső esőztetése)

mikroszórófejes öntözés (a szórófej kb. 1 m magasságban van, és apró cseppeket spriccel szét)

csepegtető öntözés (cső vagy szalag a talajfelszínen)

A mikroszórófejes és a csepegtető módszerek **víztakarékosabbak**, ezért egyben **környezetkímélőbbek** is.

9. Látsz-e a gazdaságban esővízgyűjtő tartályt?

IGEN NEM

A zöldségkertészetekben szükség van öntözésre. Ha ezt részben tudják esővízzel végezni, akkor **kevesebb ivóvizet vagy kútvizet kell használni.**

10. Mit látsz túlnyomó többségben a zöldségkertészetben?

fóliasátrak üvegház vagy szabadföldi ágyások

11. Látsz-e az ágyásokban a talajfelszínre terített fekete fóliát?

IGEN NEM

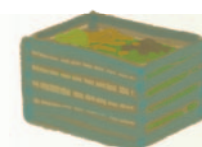
A fóliasátor és a földre terített fólia is megtartja a meleget és a párákat, „üvegházat” hozva létre, a földre terített lágy fólia pedig a gazok fejlődését is megakadályozza. Azonban mindkettő **hamar hulladékká válik.**

12. Látsz-e valamilyen mulcsozó (talajfedést biztosító) anyagot az ágyásokban?

IGEN NEM

A mulcs, mint például a szalma, zöldhulladék vagy faapríték **segít megtartani a talajnedvességet**, mert befedi a talajt. Ennek köszönhetően **a gazok sem tudnak kikelni** vagy terjedni, így **a gazdaságban valószínűleg nem használnak gyomirtó szereket.**

13. Látsz-e komposztálót?

IGEN NEM

A zöldségkertészetekben mindig keletkezik **zöldhulladék**, amely a komposztálással hatékonyan juttatható vissza a **növények táplálására.**

14. Látsz-e az ágyásokban szétterített trágyát vagy komposztot?

IGEN NEM

Az érett istállótrágya és a komposzt **lassan bomlik le** az ágyásokban, **fokozatosan táplálva a növényeket**, ami a talajlakó élőlényeknek is kedvező.

15. Látsz-e élőlényeket vagy azok nyomait? A talajt megvizsgálhatod a tenyeredben. Látsz benne mozgó élőlényeket?

IGEN NEM

Ha az ágyásokban látsz például: bogarakat, lárvákat, százlábúakat, hangyákat, ugróvillásokat (apró, fehér, mozgó pontocskák a talajban), gyíkot, pókot, földigilisztá-ürüléket, vakondtúrást, akkor a növénytermesztés során valószínűleg **ügyelnek a természet kíméletére**, a rovarölő szerek mellőzésére, a talajélet fenntartására.

